

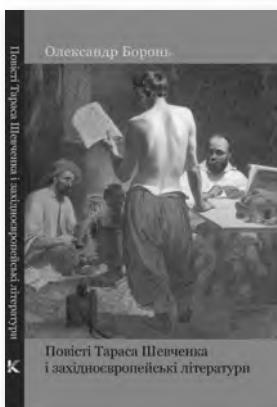
Бібліографія

МОНОГРАФІЇ СПІВРОБІТНИКІВ ІНСТИТУTU ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА (2011-2016 РР.)

Благородний вимір наукового подвижництва: Зб. наук. праць / НАН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка; ред. кол.: М. Г. Жулинський (голова) та ін. – Київ: Наук. думка, 2012. – 272 с.

Збірник присвячений пам'яті члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук, професора Ніни Євгенівни Крутікової. Друкуються статті з різних проблем історії російської та української літератури, автори яких – її учні, друзі та колеги.

Боронь О. Повісті Тараса Шевченка і західноєвропейські літератури: Рецепція та інтертекстуальні зв'язки. – Київ: Критика, 2014, 2015

У книжці досліджено контактно-генетичні зв'язки повістей Шевченка з творами англійського і французького письменства, розглянуто численні інтертекстуальні відсылання у Шевченковій прозі до знакових явищ згаданих літератур, обґрунтовано деякі типологічні паралелі.

Боронь О. Поет і його проза: генеза, семантика і рецепція Шевченкової творчості [Збірка статей]. – Київ: Критика, 2015. – 344 с.

У книжці Олександра Бороня зібрано статті, в яких проаналізовано деякі зasadничі образи Шевченкової поезії, їхню структуру, семантику і типологію, розглянуто окремі аспекти генези та поетики його прози, контекст й інтертекстуальні зв'язки повістей, досліджено маловивчені сторінки рецепції творчості поета та історії шевченкознавства, а також стан і перспективи сучасних шевченківських студій.

Брайко О. В. Проза Володимира Винниченка 1902–1910-х років: Проблеми поетики: Монографія / Національна академія наук України; Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка. – Київ: ВД “Стилос”, 2011. – 303с.

У монографії з'ясовуються такі визначальні принципи творчого мислення митця і складники художнього образу, як експери-ментальності, ігрове моделювання проблематики, ідеологізм. Простежено еволюцію сюжетобудови прози В. Винниченка 1900-1910-х рр., поетику деталі, наративні особливості. Творчість письменника розглядається у стильовому контексті української літератури початку ХХ ст.

Волощук Є. Доба “ізмів”: модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття / Євгенія Волощук, Борис Бігун; НАН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка. – Київ: Академперіодика, 2014. – 324 с.

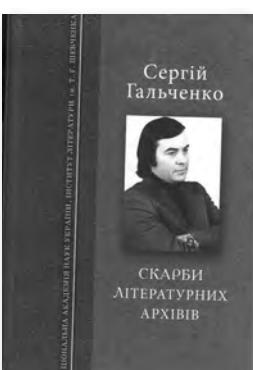
У книжці Є. В. Волощук та Б. Я. Бігуна “Доба “ізмів”: модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття” вияскравлюються зasadничі теоретико- та історико-літературні питання сучасного модернознавства, а також подається низка літературних портретів класиків модернізму та авангардизму. Огляди художньої практики митців доповнені аналізом окремих творів, що увійшли до літературного канону ХХ ст.

Гальченко С. Історія тексту : джерелознавчі і текстологічні аспекти творчості П.Г. Тичини, В.М. Сосюри та Остапа Вишні / Нац. акад. наук України, Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка. – Київ: Наукова думка, 2014. – 688 с.

У книжці подаються дослідження переважно рукописної спадщини трьох видатних українських письменників ХХ ст. – П.Г. Тичини, В.М. Сосюри і Остапа Вишні. Автор досліджень та перших публікацій численних творів названих письменників упродовж багатьох років проводив пошукову роботу по збиранню насамперед архівних першоджерел, здійснював формування осових фондів та укладав наукові описи рукописної спадщини, готував до друку перші публікації та науково-критичні видання їхніх творів.

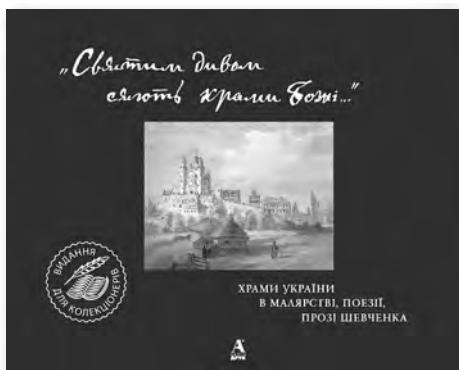
Крім текстологічних та джерелознавчих досліджень, у книзі в розділах “Додатки” друкуються тексти поетичних збірок і окремих творів П.Г. Тичини і В.М. Сосюри, більшість яких перебувала під забороною і була вилучена з літературного процесу, а також листи і щоденники Остапа Вишні, які розшукав і вперше опублікував із науковими коментарями автор цієї книжки.

Гальченко С. Скарби літературних архівів / під ред. М. Г. Жулинського. - Київ: Атопол, 2012. - 448 с.

Книга “Скарби літературних архівів” – результат багаторічних пошуків відомого вченого літературознавця, архівіста і музеїного діяча С. Гальченка, який не тільки оприлюднював свої знахідки в публікаціях і озвучував їх на українському радіо, за що був удостоєний премії ім. І. Франка Держкомтелерадіо України.

Пошуки С. Гальченка не обмежувалися лише територією України: його архівні мандрівки (археографічні експедиції) сягалидалекого Заполяр'я, де вченому пощастило віднайти рукописи Остапа Вишні та інших репресованих українських письменників, Сполучених Штатів Америки і Канади, звідки він привіз унікальні рукописи, документи українських письменників і діячів науки та мистецтва.

Генералюк Л. "Святим дивом сяють храми Божі..." Храми України в малярстві, поезії, прозі Шевченка / Вступ. сл. Мирослава Поповича; Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України, Національний музей Тараса Шевченка. – Київ: Балтія-Друк, 2013. – 168 с.

Шевченкова дума про Україну, цілісність його світогляду й талантів, йогоуніверсалізм розглядаються в монографії Л. Генералюк з позиції концепту українського храму, широко презентованого митцем в образотворчій

та літературній спадщині. Монастирі, собори, уписані в ідеальний ландшафт, акумулюють найголовніші духовні, релігійні засади буття народу, виказують його самоусвідомлення й розуміння власної неповторності серед інших народів. Вони у філософсько-естетичному трактуванні Шевченка унаочнюють ідею боротьби за свободу, самий дух козацтва, силу Гетьманщини, власне, і віхи історичного поступу нації.

Герасименко Н. Поетика жанрів та стилів жіночої прози кінця ХХ – початку ХХІ ст. (80–90-ті ХХ ст. – 2000–2010 рр. ХХІ ст.) – Тернопіль: Джура, 2015. – 224 с.

Монографія адресована вчителям, студентам і викладачам вищих навчальних закладів, широкому колу шанувальників сучасної української літератури.

Головань Т. "Нехай уста роздушать міти...". – Київ: ТОВ "Три К", 2015. – 200 с.

До цього видання увійшли статті, присвячені різним постатям і проблемам української літератури ХХ століття. Водночас представлену різноаспектність об'єднує один підхід – осмислення творів художньої літератури як самодостатніх автономних цілісностей, інтерпретація яких потребує "сповільненого", "наблизженого" читання. Результати такого читання можуть виявитися несподіваними та надзвичайно цінними, а також наштовхують на думку про необхідність звіряти чи не кожне критичне і літературознавче судження з аналізованим текстом.

Григорчук Ю. М. Проза Віри Вовк: виміри сакрального. – Брустурів: Дискурсус, 2016. – 364 с.: іл.

Книга розкриває невідомі сторінки життєпису і широкі обрії прозового доробку української письменниці з Бразилії Віри Вовк. Вдумливо і проникливо описано становлення творчої особистості, складні меандри її емігрантської долі та формування світогляду, глибоко закоріненого в сакральних пластих християнської духовності. Дотик до Божественного, бажання зустрічі з ним, філософське шукання сенсу життя, його аксіологічних основ – ось ті домінантні вектори, які об'єднують усі твори Віри Вовк і формують самобутній стиль її письма. Комплексний аналіз цього своєрідного художнього світу, його ідейно-естетичних, жанрово-стильових і мовностилістичних вимірів пропонує читачам авторка цієї книги.

Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. – Київ: Грані-Т, 2013. – 548 с.

Сучасна література, Чорнобиль, меланхолія, популярна культура і кіч – такі теми нової книжки одного з найавторитетніших українських літературознавців, доктора філологічних наук, члена-кореспондента Національної Академії наук України Тамари Гундорової. Загалом книжка присвячена постколоніальним аспектам сучасної української культури, а центральним у ній є питання про “транзитну культуру”.

У книзі аналізуються твори Оксани Забужко і Юрія Андрушовича, Ліни Костенко і Євгенії Кононенко, Сергія Жадана й Сашка Ушkalova, Івана Драча та Світлани Йовенко, Ірени Карпі і Михайла Бринника.

Денисова Т. Н. Історія американської літератури / НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. – Київ: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2012. – 487с.; іл.

Пропонована книжка – друге, розширене і доповнене видання першої написаної в Україні систематизованої історії літератури Сполучених Штатів Америки, в якій докладно й виважено представлені основні течії, напрями, феномени, постаті, твори, найяскравіші й найвпливовіші в художньому доробку країни, вагомі для світового літературного розвитку. Авторка, яка майже півстоліття присвятила вивченю предмета, вільно оперує величезним обсягом художніх творів різних жанрів, спирається на новітні теорії й методики дослідження, вироблені сучасною, зокрема американською і вітчизняною, літературною наукою.

Денисова Т. Про літературу США. Вибрані статті українського американіста часів Незалежності. – Київ: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2014. – 531 с.

До книжки доктора філології, професора, автора дев'яти монографій Т. Денисової увійшли наукові статті, написані їй надруковані в роки незалежності України, а також окремі доповіді на міжнародних конференціях, подані українською, російською та англійською мовами.

Розділ “Історія і теорія літератури” містить наукові розвідки, спрямовані на осмислення новітніх і найважливіших процесів сучасної гуманітаристики, зокрема феномен глобалізації, модернізм, постмодернізм у всіх його виявах, американський мультикультуралізм. Дослідниця також сконцентрувала свою увагу на жанровій специфіці сучасної

романної і новелістичної прози США і квінтесенції процесу формування канону.

У розділі “Компаративістика” авторка презентує історію і status quo американської компаративної науки, аналіз українського імаго в літературі США, спроби аргументованого порівняння зіставних явищ кількох літератур.

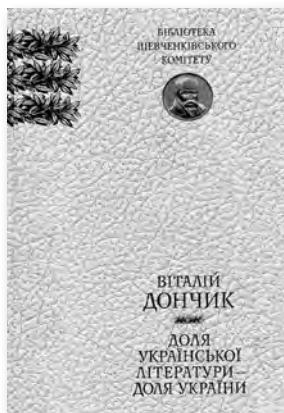
До розділу III “Портретна галерея” вміщено нариси, написані в означений період, які не ввійшли до “Історії літератури”.

Дерево життя / Упорядн., художнє оформлення В. Ярош. – Київ: Успіх і кар'єра, 2009. – 223 с.

Книжка презентує чарівний світ міфології українського народу, дохристиянські вірування, свята, легенди, повір'я, пантеон слов'янських богів.

У житті нашого народу велике значення мали обряди та магічні ритуали, які мали принести людині багатство, щастя, захистити від зла. Пізніше, з набуттям нових знань, магічні дії стали розважальними. У книжці відтворені трудові свята та обряди, в яких превалують любов до землі, шана до праці та хліба, колядки, щедрівки, гайви. Усі ці обряди мали виховувати в дітей та молоді духовність, високу мораль, колективізм і взаємодопомогу, патріотизм, родинну злагоду, шанобливе ставлення до старших. Це допомагало вижити протягом багатьох неспокійних, а то й трагічних століть, зберегти національну самосвідомість.

Дончик В. Г. Доля української літератури – доля України: Монологи й полілоги / Національна академія наук України; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. – Київ: Грамота, 2011. – 640с.

Книжка українського літературознавця (історика літератури, критика), академіка НАН України В. Дончика – це своєрідне вибране, до якого ввійшли розвідки автора про українське письменство 1960-2010 років. Тут уміщено статті, портрети, нотатки, полемічні рецліки, самокритичні коментарі, бібліографічні довідки. Ця мозаїчна історико-літературна хроніка дає уявлення про особливості, тенденції, явища й проблеми художнього процесу різних десятиліть “доби на переломі”, доби суперечливої, але все ж позначененої необхідним для мистецької творчості імперативом тягlosti й спадкоємності. За аргументами у

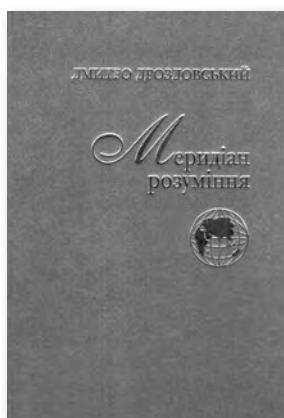
своїй розмові автор звертається до Шевченка і Франка, Грушевського, Єфремова, Чижевського, Гончара, Ліни Костенко, Григора Тютюнника, Загребельного, Дзюби, Вінграновського, Гуцала і багатьох інших українських письменників і вчених, розгортаючи на сторінках книжки цікавий і вдумливий полілог.

Дончик В. Любіть Україну, або Яку державу ми будуємо? – Київ: Бібліотека газети “Літературна Україна”, 2015. – 128 с. – (Бібліотека газети “Літературна Україна”, 2015. – № 13).

Нова книжка відомого літературознавця Віталія Дончика починається скрущними (але ж якими здавна актуальними!) запитаннями: “Чи замислювалися ви над тим, чому в нашої мови так багато неприхильників? Мова Шевченка й Лесі Українки, Стефаника й Кобилянської, Коцюбинського, Тичини й Рильського, Маланюка й Осьмачки, Малишка й Стельмаха, Гончара й Григора Тютюнника – мова самобутньої літератури, в якій сотні славних імен, мова неперевершеної української пісні, в якій дихає вічність і якій немає ліку, мова милозвучна, багата, розмаїта, та

хоч би яка, – вона нам рідна, і цим усе сказано. Чим вона завинила їй перед ким?” Саме на ці запитання дає відповідь у талановитій, чесній книжці знаний український інтелектуал, знавець літератури і взагалі, в усіх її вимірах, культури.

Дроздовський Д. І. Меридіан розуміння. – Київ: Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2011. – 220 с.

Книжка постала в результаті багаторічних мандрів її автора (учасника міжнародних літературознавчих конференцій, симпозіумів, форумів у різних країнах) меридіанами світу – від Латинської Америки до Султанату Оман, від Великої Британії до Сполучених Штатів Америки.

Книжка складається з двох розділів: “Україна” та “Світ”. У першому розділі автор показує цинічність нинішнього політичного часу, абсурдність інформаційного простору в Україні й поза нею. В другому – кожний закордонний візит змушує автора на тлі іноземного досвіду говорити про Україну, шукаючи можливі форми соціокультурного перегуку між нею та простором Іншого.

Дроздовський Д. Між “демонічним” та “історіософським”: Вільям Шекспір у рецептивних проекціях від МУРу до після-постмодерну : Монографія. – Київ: Інститут обдарованої дитини, 2014. – 108 с.

У першому розділі цього шекспірозванчого дослідження, виданого в рік 450-річчя від дня народження англійського генія, описуються рецептивні стратегії у трансформаційній динаміці української еміграційної літератури 1940-1960-х рр., а також визначається модерністська (символістська) ревізія Шекспірової творчості в колі Мистецького Українського Руху. У другому розділі розкриваються інваріантні особливості шекспірівського тексту, експресіоністська поетика шекспірівських перекладів, здійснених у 1940-1960-і рр. Висвітлюються шекспірозванчі візії Ігоря Костецького й Т. Осьмачки, яких науковець називає творцями українського

еміграційного шекспірівського канону. Також у монографії досліджується шекспірівська імпровізація та її розуміння тими представниками МУРу, які відіграли ключову роль у формуванні української діаспорної шекспіріані середини ХХ ст. Дослідження містить і англомовний розділ “Shakespearean Global Discourse: Post-postmodern Outlines”, у якому у вигляді концептуальної англомовної статті представлено результати дослідження в першому і другому розділах, а також окреслено питання сучасного шекспірозванства в річищі новітніх підходів компаративістики та ін.

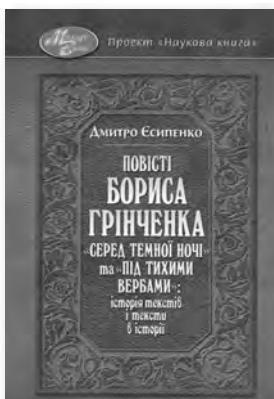
Дубініна О. У межах чи поза межами? (Творчість Вільяма Стайрона в контексті художніх пошуків новітньої доби) / Національна академія наук України; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. – Київ: “Наукова думка”, 2011. – 360 с.

У праці вперше у вітчизняному та світовому літературознавстві здійснено спробу комплексного аналізу всієї творчості видатного американського письменника другої половини ХХ ст. Вільяма Стайрона (1925 – 2006). Багатоплановий ідейно-тематичний базис творчості автора (його твори присвячено проблемам нонконформізму, екзистенціалізму, расизму, фашизму, мілітаризму) проаналізовано у нерозривній єдності з його естетичними пошуками (трансформація оповіdalьних структур, поєднання суб'єктивного та об'єктивного типу оповіді, діалогічність романного мислення, поліфонічність звучання наративного голосу, маніпуляція модусами автобіографічності, фікціональності, документальності, широка інтертекстуальність, синестезія мистецтв тощо). Водночас творчість письменника стала предметом уваги не сама по собі – у роботі показано глибинний зв'язок доробку В. Стайрона із національною художньою традицією, а також суспільною думкою й літературним життям доби. Проза автора розглядається як важлива складова сучасного літературного процесу і може слугувати близкучим зразком художніх пошуків новітньої доби. На прикладі аналізу творчості Стайрона спостережено важливий і поки що недостатньо досліджений естетичний процес поєднання традиції та антироздійних художніх новацій, що було властиво для багатьох письменників ХХ ст.

Срмак В. Текстологічні проблеми поезії у прозі Василя Стефаника. – 2016.

У монографії розглянуто твори видатного українського прозаїка Василя Стефаника (1871–1936), жанрово-стильові особливості яких, зокрема потужний ліричний складник, дали змогу самому автору кваліфікувати їх як поезії у прозі. За життя письменника ці твори так і не вийшли окремим виданням. Пізніше поезії в прозі В. Стефаника друкувалися спорадично й розрізнено. Усебічно дослідивши спадщину митця, авторка встановила повний корпус цих творів, визначила датування та інші текстологічні параметри, запропонувала цікаву літературознавчу інтерпретацію.

Есипенко Д. Повісті Бориса Грінченка “Серед темної ночі” та “Під тихими вербами”: історія текстів і тексти в історії. – Київ, 2015. – 160 с.

У книжці вперше в українському літературознавстві комплексно вивчаються в текстологічному і джерелознавчому аспектах повісті Бориса Грінченка “Серед темної ночі” та “Під тихими вербами”. Детально розглядається історія публікації творів у журналі “Киевская старина”, а також окремими відбитками, співпраця автора з редакторами. Також визначено місце видань повістей у контексті розвитку українського книгодрукування 1900–1920-х рр., відображені етапи їх едиційної історії 1910–2010-х рр., з'ясовано час і характер редакторського втручання у тексти. Знайомство з історією створення та публікації дозволяє виявити “білі плями” грінченкознавства та уникнути шаблонного висвітлення спадщини письменника

Сніжана Жигун

ЛАБІРИНТИ і горизонти
українського НЕОРЕАЛІЗМУ

Монографія

МИКОЛА
ЖУЛИНСЬКИЙ

МОЯ ДРУГА
СВІТОВА

Роман-хроніка в сагах

Жигун С. Лабіринти і горизонти українського неореалізму. – Київ: Бізнесполіграф, 2015. – 400 с.

У монографії осмислюється естетична природа неореалізму, який розглядається як течія модернізму, що актуалізує реалістичний тип творчості. На матеріалі прози літературної групи “Ланка” розкривається художній світ неореалізму та його техніка. Зокрема, звуженість часопростору, психологізм, затінений наратор, гносеологічний та ідеологічний тип побудови оповіді розглядаються як естетичний вибір неореалізму. На підставі порівняння художніх моделей неореалізму та інших проявів реалістичного типу творчості у ХХ ст. доводиться, що розвиток українського неореалізму було штучно перервано у 1930-х роках і його вплив на вітчизняну літературу лишився значною мірою нереалізованим.

Жулинський М. Моя друга світова: роман-хроніка в голосах. – Київ: Ярославів Вал, 2016. – 416 с.

Автор “Моєї другої світової” веде читача від дитячих вражень із пронизливою нотою “інтуїції душі” до сурового стилю історичних документів та ремінісценцій минулого, від голосів живих свідків про трагічні й героїчні події до відроджених із небуття авторською уявою спогадів односельчан, від історії волинського села Новосілки до масштабних подій світового значення – такі “концентричні кола” осянення цього роману-хроніки воєнної і повоєнної долі української людини. Оповідь тримає увагу читача, хвилює – оскільки тремтливий ліхтарик авторського бачення перебуває в чутливій руці людини, невіддільної від рідного краю, Батьківщини.

Жулинський М. Слово на сторожі нації. – Київ : “Український письменник”, 2015. – 1012 с. – (Бібліотека Шевченківського комітету).

Книга “Слово на сторожі нації” – це добірка літературно-критичних робіт, есеїв та мемуарів, присвячених усім тим, хто свого часу доклав зусиль до українського націєтворення, хто стояв на сторожі слова і словом завойовував нові вершини й відстоював своє майбутнє і майбутнє своєї країни. “І Тарас Шевченко, і Пантелеймон Куліш, і Франко, і Леся Українка, і Борис Грінченко, і Михайло Грушевський, і багато інших українських подвійників на ниві національної літератури і культури, державного будівництва, духовного відродження нації стали великими не завдяки багатству та почестям, а завдяки усвідомленню та сповненню свого національного обов’язку”.

Жулинський Микола. Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям / Микола Жулинський. – Київ: Либідь, 2011. – 1152 с.

До книги-антології відомого критика, літературознавця, академіка НАН України М. Жулинського ввійшло 52 нариси-есеї про українських письменників від Григорія Сковороди до Ярослава Стельмаха. Це ніби велике панно національної літератури XIX – XX ст. Героями нарисів стали як добре знані в Україні і світі (Т. Шевченко, Леся Українка, І. Франко, О. Гончар, М. Бажан, Л. Костенко та ін.), так і маловідомі, замовчувані раніше митці (Г. Чупринка, М. Яловий, І. Чандей та ін.).

Історія української культури: у 5 т. / голов. ред. Б. Є. Патон; НАН України. – Київ: Наук. думка, 2001–2013. Т. 1 (2001). Т. 2 (2001). Т. 3 (2003). Т. 4, кн. 1 (2008). Т. 1, кн. 2 (2005).

Т. 5, кн. 1 : Українська культура ХХ – початку ХXI століття / [Ажнюк Б. М. та ін.] ; редкол. тому, кн. 1: Жулинський М. Г. – голов. ред. [та ін.]. – Київ, 2011. – 862 с.

Т. 5, кн. 2 : Українська культура ХХ – початку ХXI століття / [Агееva B. P. та ін.] ; редкол. тому, кн. 2 : Жулинський М. Г. – голов. ред. [та ін.]. – Київ, 2011. – 1031 с.

Т. 5 : Українська культура ХХ – початку ХXI століття, кн. 3. Культура та розвиток науки і технологій в Україні / Александрова І. Є. та ін. ; ред. кол.: Жулинський М. Г. (голов. ред.) та ін. – Київ, 2012. – 949 с.

Т. 5 : Українська культура ХХ – початку ХXI століття, кн. 4. Проблеми функціонування, збереження і розвитку культури в Україні / [Артиух Л. Ф. та ін.] ; редкол.: Жулинський М. Г. (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2013. – 941 с.

У 2014 р. завершено видання академічної “Історії української культури” у 5 томах, 9 книгах –фундаментального дослідження, яке вперше системно викладає багатовікову історію української культури, її самобутність та зв’язки з іншими культурами, внесок української культури в світову спадщину. Того ж року видання відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки. Серед нагороджених її авторів – академік НАН України, директор Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України Микола Жулинський та завідувач відділу класичної української літератури Інституту літератури М. Бондар.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Том 1

Історія української літератури: У 12 т. – Київ: Наук. думка, 2013. – Т. 1. Давня література (Х – перша половина XVI ст.) / НАН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка; редкол. В. Дончик (голова) [та ін.]: передмова М. Жулинського. Наукові редактори: Ю. Пелешенко, М. Сулима. – 840 с.

Нова дванадцятитомна “Історія української літератури” подає розгорнуту панораму зародження і розвитку вітчизняного письменства Х – ХХІ ст., його родових, жанрових і художніх форм, унікальних пам’яток і письменницьких особистостей. Видання трактує історію нашої словесності як цілісний тисячолітній процес, як живий еволюційний рух слова і думки, спрямований на утвердження національно-духовної та державної ідентичності, невтомний пошук гармонійної взаємодії між людиною і соціумом, між Україною і світовою цивілізацією.

Перший том присвячений літературі раннього і зрілого Середньовіччя, що хронологічно збігається з епохою Київської Русі (Х – перша половина XIII ст.), та літературі пізнього Середньовіччя (друга половина XIII – перша половина XVI ст.), розвиток якої позначений ренесансними віяннями.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Том 2

Історія української літератури : у 12 т. / заг. ред. видання В. Дончика ; редкол. : В. Дончик, Л. Скупейко, Н. Бойко, М. Бондар, С. Гальченко, І. Дзюба, М. Жулинський, Н. Зборовська, А. Кравченко, Ю. Кузнецов, Н. Левчик, Р. Мовчан, Л. Мороз, Є. Нахлік, Ю. Пелешенко, О. Поліщук, Г. Сивокінь, В. Сулима, М. Сулима, Н. Шумило. – Т. 2 : давня література (друга половина XVI–XVIII ст.) / наук. ред. : В. Сулима, М. Сулима. – Київ : Наукова думка, 2014. – 840 с.

Другий том нової дванадцятитомної “Історії української літератури” присвячено давній українській літературі доби першого національного відродження та раннього бароко (друга половина XVI – перша половина XVIII ст.), а також літературі пізнього бароко, коли посилилися процеси секуляризації і формування літератури як повноправного явища світської культури (друга половина XVIII ст.).

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Том 4

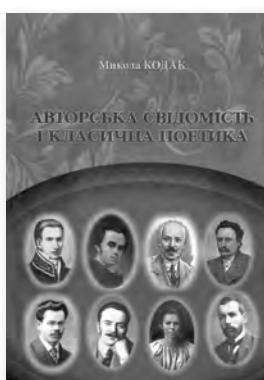
Історія української літератури : у 12 т. / заг. ред. видання В. Дончика ; редкол. : В. Дончик, Л. Скупейко, Н. Бойко, М. Бондар, С. Гальченко, І. Дзюба, М. Жулинський, Н. Зборовська, А. Кравченко, Ю. Кузнецов, Н. Левчик, Р. Мовчан, Л. Мороз, Є. Нахлік, Ю. Пелешенко, О. Поліщук, Г. Сивокінь, В. Сулима, М. Сулима, Н. Шумило. – Т. 4 : Тарас Шевченко / автор І. Дзюба ; наук. ред. М. Жулинський. – Київ : Наукова думка, 2014. – 783 с.

Четвертий том “Історії української літератури” у 12 томах присвячено одній постаті – Тарасу Шевченку. Автор здійснює літературознавчу інтерпретацію творчої спадщини Кобзаря у поєднанні з розповіддю про його життєвий і творчий шлях, з’ясовуючи природу його феноменальної популярності та впливу на уми і почуття багатьох поколінь українців.

Калинчук А. Історична проза І. Нечуя-Левицького: особливості поетики. – Київ: Четверта хвиля, 2012. – 164 с.

У монографії вперше цілісно проаналізовано романи “Князь Єремія Вишневецький” (1897) та “Гетьман Іван Виговський” (1899) І. Нечуя-Левицького (обидва твори вперше були надруковані 1991 р.), осмислено їх художню варіативність у витворенні культури письма української історичної прози (акцентовано увагу на таких аспектах поетики історичних романів письменника, як аналіз їх творчого формування, тематичного кола, авторської позиції та засобів її вираження, сюжетно-композиційної своєрідності, художнього хронотопу, майстерності характеротворення й мистецтва деталі, арсеналу художніх прийомів у змалюванні пейзажів, портретів, інтер'єрів тощо). Поетика історичних романів І. Нечуя-Левицького досліджується в посутніх зв'язках із творчістю його попередників і сучасників, які в XIX ст. писали історичну прозу.

Кодак М. Авторська свідомість і класична поетика. – 2-ге вид. – Луцьк : ПВД “Твердиня”, 2014. – 276 с.

Від романтизму Л. Боровиковського і раннього Т. Шевченка через неоромантизм Лесі Українки й неорелізм І. Франка, експресіонізм В. Стефаника й імпресіонізм М. Коцюбинського, включаючи модернізм Б. Лепкого й П. Карманського – так автор розглядів ритми української класики.

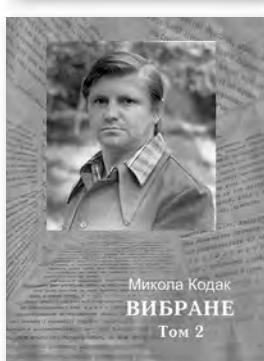

Кодак М. Вибране. – Т. 1. Статті, рецензії, питання / проблеми теоретичні/ упоряд. Л. С. Кодак, наук. ред. і кер. проекту М. І. Мартитнюк. – Луцьк: Твердиня, 2015. – 427 с.

Перший том вибраних праць Миколи Кодака склали наукові публікації академічного характеру. У книзі представлено ґрунтовні розвідки творчої спадщини світочів української класичної літератури – Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, В. Стефаника, І. Багряного, І. Вільде, О. Гончара та ін., а також окреслено окремі важливі аспекти і проблеми сучасного літературознавства.

Кодак М. Вибране. – Т. 2. Статті, рецензії, питання / проблеми теоретичні/ упоряд. Л. С. Кодак, наук. ред. і кер. проекту М. І. Мартитнюк. – Луцьк: Твердиня, 2015. – 396 с. +іл. 8 с.

Другий том вибраного Миколи Кодака – це праці значно розкіштішого плану, аніж представлені у попередній книзі. Тут зібрано найкраще і найрозглогіше з творчо-прикладних студій вченого над поетичними системами його сучасників – В. Стуса, Л. Костенко, Д. Павличка, В. Базилевського, О. Шарварка, В. Слапчука, П. Коробчука, Н. Гуменюк, інших не менш талановитих авторів. Особливе місце в томі відведено пам'яті Леоніда Новишенка, який був Учителем і натхненником М. Кодака-науковця, про кого завжди згадував з пошаною, подячно і з неабияким пієтетом, кому, без перебільшення, завдячував не лише за велику науку, фаховий потенціал, успішну творчу долю, кар'єру академічного вченого.

Колосова Н. А. Артефакты : монография. – Київ: Іздательский дом Дмитрия Бураго, 2013. – 288 с.

“Загадочные неопознанные объекты” существуют и в пространстве культуры, как материальной, так и духовной; фантасты уже давно их именуют “артефактами”. Хотя культурологи нашли множество других применений для слова “артефакт”, автор книги солидарен с фантастами и считает, что загадочные объекты культуры, будоражащие сознание ни одного поколения людей, должны иметь своё имя. Эта книга посвящена литературным артефактам, в ней исследуются тексты-артефакты и высказывания-артефакты, ставшие катализатором культурного диалога, растянувшегося во времени ни на одно столетие.

Колосова Н. Загадка-ответ. О литературе и культуре 1920-1940 годов. – Киев: Изд. дом Дмитрия Бураго, 2011. – 574 с.

Предлагаемое вниманию читателя исследование реконструирует во времени и в интертекстуальном диалоге культуры смысл многих текстов, которые описывались как форма, но не читались как содержание по причине их непонятности или мнимой “бессмыслицы”, загадки текстов скрывают ответы этого сложного времени. В книге также представлены творческие портреты лидеров литературных объединений: Л. Н. Лунца — “Серапионовы братья”, А. И. Введенского — одного из лидеров “чинарей” и “ОБЭРИУтов”.

Космеда Т. А. Ego i Alter Ego Тараса Шевченка в комунікативному просторі щоденникового дискурсу : монографія. – Дрогобич: Коло, 2012. – 372 с.

У монографії розглянуто деякі аспекти лінгвоперсонології, зокрема питання, що стосуються класифікації типів мовної особистості, основні положення теорії автокомунікації, а також продемонстровано досвід аналізу автокомунікації (діалог Ego i Alter Ego) Тараса Шевченка, що віддзеркалено в щоденнику письменника, репрезентованому нерідно для нього російською мовою. Йдеться про специфіку щоденникового жанру загалом, що мотивує виокремлення самостійного напряму філологічної науки – девіаріумології (щоденникознавства).

Кравченко А. Майдан і українська національна ідея. – Тернопіль: Джура, 2014. – 108 с.

Книжка присвячена аналізові рушіїв і ключових особливостей загальнонародного протесту, що випливають із етнічної психології українців, національної ідеї, утіленої в тисячолітній культурі України. Брошуря (принаймні розділи, пов’язані із сучасними подіями), написана під час Революції гідності (за прикінцевою вказівкою автора, між 5 грудня 2013 і 5 січня 2014 р.). Формулюючи гострі питання протестного досвіду (“Хто керує Майданом?”, “Влада, безвладдя чи ще щось?” та ін.), автор розглядає Майдан як продукт “кооперативного типу культури”, альтернативний щодо “оксамитових революцій”, і вважає його прикладом “удосконалення низових форм самоорганізації”.

Лебідь-Гребенюк Є. Метатекст поезії Тараса Шевченка та українська література: давня і нова доба. – Київ: Наук. думка, – 2012.

Монографія присвячена дослідженю метатексту поетичної спадщини Т. Шевченка та її зв'язку з українською літературою давньої та нової доби. Завдяки методикам структурального та постструктурального літературознавства здійснено оцінку впливу попередніх текстів на його опезію. Висунута й обґрунтована ідея про існування універсального коду української літератури, що збагачувався та конкретизувався національними рисами, забезпечував цілісність літературного процесу. Основну увагу приділено образно-тематичним

константам (тема свободи волі, христологічні мотиви, образи духовного лідера, страждаючої матері, воїна-захисника). Також у праці досліджено метатекстову модель в українській літературі та в поетичній творчості Т. Шевченка, що засвідчує надтекстовий характер, багаторівневу структуру авторської роботи над твором; проаналізовано його художні переклади "Слова о полку Ігоревім", представлени як метатексти.

Матвієва О. "Щоденник" (1911–1951) Володимира Винниченка: Художньо-онтологічні моделі. – Київ: "Наукова думка", 2016. – 223 с.

У монографії проаналізовано художньо-онтологічні моделі – соціальну, національну, індивідуальну, – створені В. Винниченком у "Щоденнику" (1911–1951). У дослідженні доведено, що рушієм Винниченкового експериментування була ідея "всебічного визволення". З'ясовано, що специфіка соціальної моделі буття полягає в апробуванні філософії марксизму та створенні концепції "світового громадянства". Логіку створення національної художньо-онтологічної моделі зумовлено домінуванням україноцентричності в мисленні В. Винниченка 1910–1920-х років, а в період останньої еміграції – конкордистського проекту колектократії.

Особливість художньої моделі індивідуального буття визначають концепції "чесності з собою" та конкордизму, покликані подолати дисгармонію людського буття. На матеріалі щоденників записів розглянуто специфіку художньої репрезентації буттєвих проектів, виявлено зasadничі онтологічні категорії та їхнє художнє втілення, досліджено особливості художньо-образного мовомислення В. Винниченка в аналізі проблем буття. У монографії з'ясовано контекстуальний зв'язок "Щоденника" з художньою творчістю митця в проекції на онтологічну проблематику, що дало змогу розглянути щоденникові нотатки як творчу лабораторію і "претекст" художньої спадщини письменника.

Мірошниченко Л. П. Леся Українка: Життя і тексти / Передмова М. Х. Коцюбинської. – Київ: "Смолоскип", 2011. – 264 с.

Творчість Лесі Українки – пристрасного лірика – органічно злита з її особистістю, і події її життя, до найінтимніших моментів "біографії душі", стають природним, українським коментарем для розуміння текстів, так само як тексти – ключем до її життя. Текстологічні дослідження, у ході яких постають усе нові й нові об'єкти спостережень (події, манускрипти, епістолярій, спогади, іконографія), часом розгортаються у великих панорамні картинах "життєтворчості", становлячи документально обґрунтовану генеалогію творів.

Овчаренко Н. Парадигма пам'яті: канадський дискурс (творчий портрет Тімоті Ірвінга Фредеріка Фіndlі). – Київ: Ін Юре, 2011. – 259 с.

Монографію присвячено творчій постаті відомого англо-канадського письменника Т. І. Ф. Фіndlі. Окреслюється його художнє поле у тісному зв'язку із широким літературним контекстом Канади кінця минулого століття. Вирізняються головні ідейно-естетичні домінанти, що виявили себе у міфopoетичному, антивоєнному дискурсах і у психологічній дихотомії “людина-світ”, а також поетикальні особливості постмодерністської парадигми, властивій творчості письменника.

Осадча Ю. В. Японська его-проза ватакушішосецу: теорія, генеза, сучасний контекст. – Київ: Наук. думка, 2013. – 302 с.

Термін его-проза (інакше – “его-белетристика”) так само, як і означуване ним поняття, не є традиційним для українського літературознавства. Проте в зарубіжних літературних студіях, зокрема присвячених письменству Японії, воно має неабиякий вжиток, а саме явище інtrовертівної та “я”-доцентрової прози привертає чималу увагу літераторів. У ХХ ст. жанр *ватакушішосецу* сформував і визначив один із домінантних напрямів розвитку японської літератури, парадоксальним чином набувши в літературознавстві статусу найменш вивченого і водночас найбільш обговорюваного літературного факту.

У роботі пропонується авторський погляд на его-белетристику як цілком самодостатній і виокремлений з-поміж ромаїття інших жанр сюжетної прози японської літератури ХХ ст. (у ширшому історико-літературному контексті різних епох – як літературне явище); окрему увагу приділено передумовам зародження его-прози, процесу її становлення та основним етапам розвитку від перших пам'яток художньої літератури і до сучасності. Разом із добре відомими українському читачеві авторами і текстами (як критичними, так і художніми) до роботи залучено і майже невідомі; пропонуються нові підходи та бачення явищ і процесів літературного, духовного й культурного життя японського суспільства кінця XIX – першої половини ХХ ст.

Ольга Романова

Образ Середньовіччя. Нариси про французький історичний роман

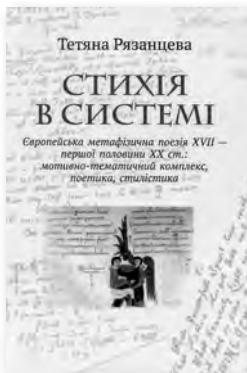
Романова О. Образ Середньовіччя. Нариси про французький історичний роман. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2014. – 120 с.

Монографію присвячено деяким особливостям французького історичного роману XIX – ХХ століття. Розглядається питання створення та функціонування естетико-філософської моделі Середньовіччя у романах Ж. Мішле, Ж.-К. Гюїмана та П. Клоссовські.

Романова О. В. Кінороман А. Роб-Гройс (Аспекти синтезу мистецтв). – Черкаси: Вид-во ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2012.

Монографію присвячено творчій постаті відомого французького письменника, кінематографіста, представника “Нового роману” Алена Роб-Гройє. Окреслюється особливості творчої манери письменника та взаємодія різних видів мистецтва в його романах.

Рязанцева Т. Стихія в системі (Європейська метафізична поезія XVII – першої половини ХХ ст.: мотивно-тематичний комплекс, поетика, стилістика) : монографія. – Київ: Ніка-центр, 2014. – 356 с.

Монографія окреслює загальну схему розвитку метафізичної поезії в річищі європейського літературного дискурсу XVII – першої половини ХХ. Аналіз провадиться як синхронічно, на матеріалі кількох національних літератур, так і діахронічно, через розгляд трансформації провідних тем і мотивів у літературі кінця XIX – першої пол. ХХ століття порівняно до часів Бароко, шляхом виявлення тематичних констант, традиційних та новаторських елементів поетики і стилістики. У фокусі розвідки – окремі постаті й творчі групи у літературах тих країн, де ця поезія отримала яскравий розвиток (Велика Британія, Іспанія, Україна й Росія). Дослідження пропонує новий погляд на творчість відомих митців, а також відкриває для читачів і науковців цілу низку західноєвропейських авторів, чия поезія досі не ставала в Україні предметом комплексної розвідки (Джерард Менлі Хопкінс, Хуан Рамон Хіменес, Дамасо Алонсо, англійські “поети Нового Апокаліпсиса”, іспанські автори “першої повоєнної генерації”).

Самі про себе: Автобіографії українських митців 1920-х років / Упорядник Раїса Мовчан. – Київ: ТОВ “Видавництво “Кліо””, 2015. – 640 с.

Цей документальний збірник підготовлено на основі архівних матеріалів, раритетних видань. Усього презентовано 105 українських митців, чиї автобіографії пощастило розшукати і вони виявилися цікавими. Більшість із них публікуються уперше, і майже всі датовані 1920-ми роками.

Свербілова Т. Такі близькі – такі далекі... : (жанрові моделі української та російської драми від модерну до соцреалізму в аспекті порівняльної поетики). – Черкаси : ТОВ “МАКЛАУТ”, 2011. – 560 с.

Монографію присвячено проблемам компаративної поетики російської та української драми та визначення культури ідентичності кожної у найважливіших етапах взаємодії та трансформації жанрів: від XIX ст. до 30-х рр. ХХ ст. Застосовуються загальнонаукові концепції нелінійного розвитку культури, випадкових і закономірних процесів, теорія вибуху в культурі. Пропонується метод моделювання жанрової еволюції драми XIX – XX ст. На шляху від містерії до трагікомедії та мелодрами в координатах трьох принципів опису і відповідно трьох моделей жанрової трансформації: лінійної (історичної), циклічної (пульсуючої) та вибухової (хаосу). Зіна жанрових парадигм російської та української

драми у реаліях модерну, авангарду, соцреалізму постає як взаємодія різних механізмів вибухового та поступового розвитку в культурі. Розділяються ракурси діахронії та синхронії в моделях формульної літератури соцреалізму як системи неканонічних жанрів масової культури, та в різновекторних текстах формульних та інноваційних жанрів. У порівняльній поетиці жанрів російської та української драми поєднуються компаративні методики пошуку аналогій та методики типологічного зіставлення.

Скупейко Л. І. Апологія особистості: статті про Лесю Українку / НАНУ, ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ: Фенікс, 2015. – 240 с.

У збірнику публікуються вибрані статті про Лесю Українку, в яких порушуються питання стереотипів сприйняття її творчості, концептуалізації неоромантичної особистості, текстологічна проблематика тощо.

Скупейко Л. І. Міфопоетика “Лісової пісні” Лесі Українки / Вид. друге, доп. – Київ: Фенікс, 2014. – 236 с.

У монографії досліджуються питання міфопоетики “Лісової пісні” Лесі Українки. На основі аналізу художньо-образної системи, композиції, хронотопу, основних мотивів автор пропонує оригінальне тлумачення драми-феєрії в контексті народної календарно-обрядової символіки. Залучено значний фольклорно-міфологічний, теоретико-літературний матеріал.

Стратегії і практика культурних перетворень: зарубіжний досвід: колективна монографія / НАН України: Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка; відп. ред. М. Жулинський. – Тернопіль: Джура, 2015. – 260 с.

Колективна монографія присвячена дослідженню зарубіжних стратегій модернізації соціокультурної сфери, порівнянню західного та східного типів трансформування культури в сучасному світі. Розглянуто ключові характеристики передусім кооперативної соціокультурної моделі як найбільш адекватної для українського історичного досвіду і найуспішнішої модернізаційної стратегії сучасних розвинених країн. Запропоновано можливі зміни стратегічного вектору освітньої системи в напрямі до солідаризму, а не конкурентності, а також дослідження української літератури як домену засвоєння європейських соціокультурних норм і кристалізації вітчизняної моделі кооперативізму.

Тарас Шевченко і царська цензура (зб. документів) / Наук. ред. О. Федорук; комен. І. Бріжицької, І. Ковальова, О. Федорука. – Київ: Критика, 2015. – 334 с.

Том III “Відкритого архіву” містить матеріали, що їх уклав у 1930-х роках російський літературознавець і архівіст Іван Ковальов. Для нинішнього видання дібано неоприлюднені документи, звірені та спеціально підготовлені до друку; примітки упорядника переглянуто й доповнено коментарями сучасного шевченкознавства та довідковим апаратом.

Тарашинська Л. Сюжет доби: дискурс шістдесятництва в українській літературі ХХ століття / Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Київ: Академперіодика, 2013. – 678 с.

Уперше в вітчизняному літературознавстві проблематику українського шістдесятництва досліджено системно й у різних смыслових проекціях та в його парадигмальних зв’язках: від “больових точок” методологічних аберрацій – через пошук оптимальної методологічної моделі – до національно-ідеологічних контекстів, світоглядно-філософських, аксіологічних підвальн цього явища та художньо-естетичних, жанрово-стильових і системно-образних актуалізацій та модифікацій художньої свідомості його репрезентантів.

Українська література XIX – початку ХХ століття: художнє слово у поступі нації / НАН України. Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 2014. – 420 с.

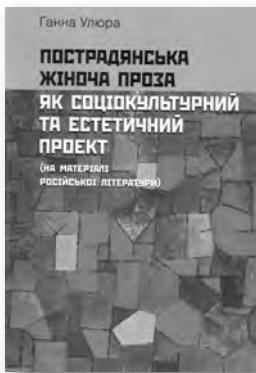
Одна з базових зasad цього дослідження є те, що українське письменство класичної доби (кінець XVIII – початок ХХ ст.) відіграло велику, а в початковий період – вирішальну роль у культурному відродженні України, у формуванні її духовності на питомих етнонаціональних первнях, у пробудженні національної самосвідомості.

Українська літературна критика ХХ століття. Антологія у двох томах. – Т. 1. / Відділ української літератури ХХ століття Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України; наук. ред. і автор передмови В. Г. Дончик; упоряд., авт. приміток і коментарів до 1 тому О. Бартко, О. Гожик, А. Матющенко; відп. ред. 1 тому О. Бартко. – К.: Наукова думка, 2015. – 718 с.

До першого тому антології увійшли матеріали літературних дискусій початку ХХ ст., дискусії 1925–1928 років, західноукраїнської дискусії 1930-х років і дискусії в МУРі 1946–1948 років. Видання відображає творчість провідних критиків цього періоду, зародження та формування нових естетичних поглядів, спадкоємність визначальних ідей, зміну мистецьких генерацій. Антологія окреслює драматичну ситуацію для української культури першої половини ХХ ст., що впродовж тривалого часу зазнавала непомірного ідеологічного та політичного тиску.

Чимало опублікованих матеріалів сьогодні належать до рідкісних. Окремі з них оприлюднені вперше, інші – після кілька десятилітнього забуття повертаються до українського читача.

Улюра Г. А. Пострадянська жіноча проза як соціокультурний і літературний проект (на матеріалі російської літератури). – Київ: Ніка-центр, 2015. – 608 с.

Монографія присвячена системному аналізу пострадянської жіночої прози, здійсненому на матеріалі російської літератури 1990–2010-х років. Жіноча проза розглядається як структура теоретичного проекту, що оприявнює тенденції культурного та ідеологічного виробництва, пов’язаного з наративізацією гендера. Літературні жіночі практики вивчаються з позиції репрезентації жіночого в культурі (як репресивних або як таких, що кореляють із думкою про самодостатню жіночу суб’ектність). Пропонуються нові визначення понять “жіноча проза”, “жіноча література”, “жіноче письмо”, обґрунтовується

методологічний потенціал категорії “внутрішній жіночий досвід” щодо аналізу художньої літератури. Вводиться до обігу корпус російських пострадянських творів, надається нова інтерпретація визначних для сучасної жіночої прози текстів.

Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерністичний період: Навч. посіб. – 2-ге вид. – Київ: ВП “Академія”, 2011. – 248 с.

У навчальному посібнику йдеться про особливості розвитку сучасної української прози з огляду на такі її естетичні орієнтації, як неопозитивізм, неомодернізм, передпостмодерні явища, постмодернізм, феміністичне письмо, альтернативне самовираження, різноманітні межові стильові явища. Розкрито також зміст літературно-естетичної дискусії про постмодернізм і його особливості в українському письменстві. Аналіз творчості найпомітніших у цьому часі прозаїків поєднано із розкриттям домінантних ознак стильових течій, які вони представляють. Деякі актуальні положення і факти уточнено в короткому літературознавчому словнику-довіднику.

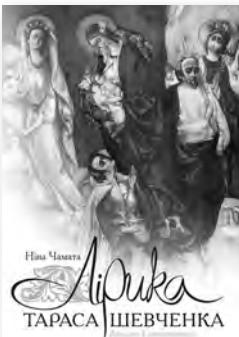

Чамата Н. Дослідження з поетики: вірш, жанр, композиція. – Київ: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2016. – 499 с.

У книзі розглянуто маловивчені проблеми поетики. Перший розділ присвячений дослідженням еволюційних процесів українського віршування, зокрема у сфері функціонування метричних систем і форм. Окремі розвідки висвітлюють питання пошуку українського віршового еквівалента при перекладі іншомовних поетичних текстів. На прикладі поезії Тараса Шевченка окреслено основні параметри українського віршового канону середини XIX ст.

Другий розділ – спроба з’ясувати деякі центральні моменти жанрово-композиційної організації українських поетичних текстів. Поряд зі статтями з фундаментальних проблем поетики (як-от жанри думки, послання в українській літературі), тут уміщено розвідки з питань, пріоритет у постановці яких належить авторці книжки (циклізація у поетичній творчості Шевченка, графіка Шевченкових поетичних текстів та ін.).

У третьому розділі розглянуто питання удосконалення окремих віршів Шевченка на різних стадіях їхнього опрацювання.

Чамата Н. Лірика Тараса Шевченка. Аналізи й інтерпретації. – Київ: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2014. – 294 с.

Зібрані у книжці розвідки – результат комплексного дослідження низки ліричних творів Шевченка. Особливу увагу приділено питанням художньої організації поетичного тексту, передусім, навищих структурних рівнях – проблемі, недостатньо розробленій у теорії літератури. Спробою з’ясувати деякі з аспектів означененої проблеми є вміщена першою у книжці стаття “Композиція ліричних творів Шевченка (сюжетно-тематичний рівень)”. Наступні розвідки присвячено аналізу й інтерпретації окремих творів Шевченка, абсолютнона

більшість яких (39) належить до лірики малих форм (елегії, послання, пісні, ліричні віршові оповідання тощо). Велику ліричну форму Шевченкової поезії у книжці репрезентують поема “Кавказ” та цикл “В казематі”.

Чертенко О. Життя у фрагменті: проза Макса Фріша між ентузіазмом і сумнівом: Монографія / Національна академія наук України; Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка. – Київ: “Наукова думка”, 2012. – 216 с.

У монографії вперше в Україні здійснюється комплексне дослідження прози видатного швейцарського письменника Макса Фріша (1911–1991). У фокусі аналізу знаходяться передусім “неканонічні” тексти автора – рання проза (роман “Юрг’ Райнгарт”, 1934, та повість “Відповідь із тиші”, 1937), обидва завершені літературні щоденники (1946–1949 та 1966–1971 рр.), а також пізня повість “Монток” (1975). Розвиток світогляду письменника від беззастережного ентузіазму через динамічну рівновагу ентузіазму та сумніву до пост-модерної апології сумніву розглядається у книжці крізь призму ключової для модернізму та постмодернізму категорії фрагмента. Паралельно цей рух співвідноситься із загальним вектором розвитку німецькомовної літератури ХХ ст., одним із найпоказовіших представників якої, власне, і був Фріш.

Шевченківська енциклопедія: У 6 т. – К.: НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, 2012. – Т. 1: А-В. – 744 с.; Т. 2: Г-З. – 760 с.; 2013. – Т. 3: І-Л. – 888 с.; Т. 4: М-Па. – 808 с.; 2015. – Т. 5: Пе-С. – 1040 с.; Т. 6: Т-Я. – 1120 с.

Шевченківська енциклопедія, над укладанням якої співробітники Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка працювали понад двадцять років, – унікальний за своєю масштабністю дослідницький і довідковий проект. В енциклопедії викладено основні відомості про життя, творчість і особистість Тараса Шевченка, його епоху та оточення, місце в національній і світовій культурі, підсумовано понад півторасторічний досвід вивчення всіх аспектів шевченкіані в українському та зарубіжному шевченкознавстві.

Якубський Б. В. Творчий шлях Лесі Українки. Біографічні матеріали: зб. ст. / вст. ст. Л. Скупейка ; упоряд. та комент. А. Радько. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 471 с.

Книжка знайомить читачів із матеріалами з життя і наукової спадщини Бориса Володимировича Якубського – класика нашого літературознавства, одного із основоположників наукового вивчення життя і творчості Лесі Українки, видавця й упорядника її перших багатотомних видань.

Підготувала Світлана Селіверстова